

Sundbyberg 23 maj 2014

Dnr:
N 2014/850/TE

Vår referens:
Mikael Klein

Mottagare:

Näringsdepartementet

Yttrande avseende förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och i vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder

Handikappförbunden

Handikappförbunden är en samarbetsorganisation för 38 enskilda funktionshindersförbund som samlar ca 400 000 enskilda medlemmar. Vi är själva bärare av den mest angelägna kunskapen – den egna erfarenheten.

Sverige ratificerade 2009 FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Nuvarande trafikförordning (1998:1276) tillkom före denna konvention. Det finns därför anledning att se parkeringstillståndet i ett bredare perspektiv än som en renodlad trafikfråga. För medborgare som har stor nytta av parkeringstillstånd har detta långtgående sociala och funktionella konsekvenser. Förslaget tar inte hänsyn att parkeringstillståndet handlar om livskvalité och möjligheten att leva ett fungerande liv. Trots hänvisningar till konventionens artikel 9 så återspeglar sig inte detta i förslagen som läggs.

Möjligheten att ansöka om och erhålla parkeringstillstånd för rörelsehindrade är av utomordentligt stor betydelse för många personer med funktionsnedsättningar, förutsättningar för att delta i samhällslivet. Det handlar om att kunna ta sig till arbetet, att delta i

föreningslivet, besöka kulturhändelser, uträtta ärenden och mycket annat som hör till det som vi alla förväntas kunna göra och det utan att hindras av stora avstånd mellan plats att parkera sitt fordon och målet för resan. Men det handlar inte bara om avstånd, utan också om hur gatumiljöerna ser ut. Kraftiga lutningar kan göra att det blir omöjligt för en rullstolsburen person eller en person med stora gångsvårigheter att ta sig fram om man inte kan parkera direkt i anslutning till målet. Effekten kan bli likartad av pågående gatuarbeten och trasig beläggning på gator och trottoarer. Vilket inte är några sällsynta företeelser.

Vi har under flera år, sedan Vägverket ändrade sitt allmänna råd och föreskrift och tolkningen av Trafikförordningens 13 kap 7 och 9§§ i olika sammanhang haft skäl att ifrågasätta mot hur bestämmelserna har tillämpats. Åtskilliga personer med funktionsnedsättningar som sedan länge har haft parkeringstillstånd för rörelsehindrade har plötsligt fått avslag på sin ansökan om förnyat parkeringstillstånd. Detta har framstått som obegripligt för de som har drabbats eftersom de inte har blivit bättre i fysisk mening, utan snarare fått svårare att förflytta sig beroende på tilltagande skador till följd av långvarigt slitage och felställningar i kroppens leder. Det har inte blivit lättare att förstå eftersom kommunerna tolkat bestämmelserna på olika sätt. En kommun kan ha gett ett nytt parkeringstillstånd sedan det konstaterats att funktionsnedsättningen kvarstår, kan en annan kommun ha gett avslag eftersom regelverket tolkats på annat sätt. Till bilden hör att det vanligtvis är de tekniska nämnderna som handlägger ansökningar om parkeringstillstånd och där saknas ofta kompetens och erfarenhet att bedöma konsekvenserna av funktionsnedsättningar.

De förslag som lämnas i promemorian från Näringsdepartementet är av mycket begränsad natur. Det mest konkreta är förlängning av parkeringstillståndets giltighetstid från tre till fem år. Det förenklar för den enskilde och sänker handläggningskostnaderna för kommunerna. Samtidigt kan man befara att tillståndet blir än mer stöldbegärligt. Detta menar man skulle kunna motverkas av att ett tillståndsbevis med kortare giltighetstid skulle utfärdas varvid ingen prövning skulle ske. Vi har ingen invändning mot detta.

I förslaget diskuteras också innebörden av förflyttningsförmågan som har varit en stötesten i prövningen av rätten till parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Det här är också en punkt där kommunernas tolkningar har gått isär. På en del håll har man anammat en borte gräns för gångförmågan till 100 meter, men av skrivningarna i förslaget bör det begreppet nu vara borta liksom om man "kan förflytta sig till fots". Enligt vår mening finns ingen anledning att använda andra begrepp än att ha "väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand" vilket används inom bilstödet och vid bedömningen av rätten till färdtjänst. I grunden är det samma förhållande som ska beskrivas.

Vi tolkar skrivningarna i promemorian så att även mycket begränsade armfunktioner ska bedömas som "väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand". Det är ett betydande framsteg och vittnar om att man förstått att förlust av armfunktioner kan vara lika begränsande som förlust av gångförmågan. Vi har under ett antal år stött på ärenden där personer som behöver hjälp av föraren utanför bilen men som nekats parkeringstillstånd. I flera av dessa ärenden har vi kunnat konstatera en upprörande oförmåga hos de som haft att besluta i ärendena att sätta sig in i och förstå sökandens situation. Det bör av Transportstyrelsens uttolkningar av förordningen framgå att det krävs en större generositet vid bedömningar av sådana ärenden.

Innebörden av "att förflytta sig på egen hand" måste vara ett ha ett helhetsgrepp om aktiviteten förflyttning/transport/resa så att parkeringstillståndets roll för självständighet och delaktighet bedöms. I detta måste ingå svårigheter att bära eller att klara sig på egen hand på allmän plats eller i trafikmiljö. I bedömningen bör hänsyn tas till att även om funktionsnedsättning är varaktig kan förmågan att förflytta sig variera under tid på grund av sjukdomsaktiviteten. Utgångspunkten för bedömningen bör dock alltid vara när förflyttningsförmågan är som sämst.

Här finns det anledning att ta hänsyn till de rättigheter som personer med funktionsnedsättning tillskrivs i FN:s Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Detta bör framgå i Transportstyrelsens kommande föreskrifter och allmänna råd om parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

I promemorian föreslås också att en gemensam blankett för ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade bör införas. Vi tillstyrker detta. En gemensam blankett kan vara ett betydelsefullt steg mot en enhetligare behandling och bedömning i kommunerna.

En gemensam mall för läkarintyg föreslås också. Det känns betydligt mindre tilltalande eftersom vi anser att läkarintyg bör avskaffas i anslutning till ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade, utom i de fall ansökan beror på ett medicinskt problem. Det finns andra yrkesgrupper som arbetsterapeuter och fysioterapeuter, som är betydligt mer lämpade att bedöma begrepp som "väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand" än vad läkare normalt är. I promemorian föreslås också att SKL:s handbok "Parkeringstillstånd för rörelsehindrade; handbok för alla berörda" uppdateras. Detta anser, vi är nödvändigt och att den ska utgå från FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det bör införas i handboken att handläggningen av ansökningar om parkeringstillstånd för rörelsehindrade flyttas från de tekniska nämnderna till de sociala nämnderna. Vi förutsätter att handboken tas fram i samarbete med funktionshinderorganisationerna.

Vi vill lyfta fram Transportstyrelsens dubbla roll, som i första led uttolkare av förordningen i föreskrifter och allmänna råd om parkeringstillstånd för rörelsehindrade och i sista led som högsta instans i överklagningsprocessen.

Ur funktionshinderorganisationernas perspektiv upplevs Transportstyrelsens dubbla roller inte som rättssäkert för den enskilde medborgaren. Vi vill i överklagningsproceduren se en annan överklagningsinstans i sista ledet.

Med vänlig hälsning,

Handikappförbunden

Ingrid Burman, Ordförande